

Mokėjimo įstaigų veiklos apžvalga

2015 m. III ketvirtis

ISSN 2335-8211 (ONLINE)

Leidžiama perspausdinti švietimo ir nekomerciniais tikslais, jei nurodomas šaltinis.
© Lietuvos bankas, 2015

Gedimino pr. 6, LT-01103 Vilnius
Tel. (8 5) 268 0029, faksas (8 5) 268 0038

www.lb.lt
info@lb.lt

VEIKLOS VYKDYMAS

2015 m. trečiąjį ketvirtį licencija teikti Lietuvos Respublikos mokėjimų įstatymo 5 straipsnio 1, 2 ir 3 punktuose nurodytas mokėjimo paslaugas buvo suteikta UAB „Finolita Unio“. 2015 m. spalio 1 d. Viešajame mokėjimo įstaigų sąraše buvo užregistruotos 38 mokėjimo įstaigos. Iš jų 26 turėjo licencijas, suteikiančias teisę teikti mokėjimo paslaugas Lietuvoje ir kitose Europos Sąjungos valstybėse narėse (šia teise pasinaudojo 4 mokėjimo įstaigos: UAB *Click2Sell*, UAB „Worapay“, UAB „Alternative Payments“ ir „TT Express“, UAB), 12 įstaigų turėjo mokėjimo įstaigos ribotos veiklos licencijas, galiojančias tik Lietuvoje ir numatančias, kad mokėjimo įstaigos per pastaruosius 12 mėn. įvykdytų mokėjimo operacijų sumos vidurkis būtų ne didesnis kaip 3 mln. Eur per mėn. Pažymėtina, kad 30 iš visų licencijas turinčių mokėjimo įstaigų turėjo licencijas, suteikiančias teisę teikti vienintelę mokėjimo paslaugą – pinigų perlaidas, 3 – mobiliojo ryšio tinklo operatoriaus teikiamą mokėjimo paslaugą, 5 – įvairias mokėjimo paslaugas.

Mokėjimo įstaigos per 2015 m. devynis mėnesius iš mokėjimo paslaugų teikimo veiklos gavo 15,3 mln. Eur pajamų. Palyginti su praėjusių metų tuo pačiu laikotarpiu, šios pajamos, padidėjus 14 mokėjimo įstaigų pajamoms iš mokėjimo paslaugų teikimo veiklos, truputį (150 tūkst. Eur) padidėjo.

Kaip ir ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais, visų mokėjimo įstaigų pajamų iš mokėjimo paslaugų teikimo veiklos dalis buvo nedidelė ir sudarė tik 3,8 proc. visų pajamų. Tam įtaką darė daugumos mokėjimo įstaigų (ypač mobiliojo tinklo operatorių) vykdomos veiklos modelis, kai didžiąją pajamų dalį jos gavo vykdydamos ūkinę ir komercinę veiklą, o mokėjimo paslaugos buvo tik papildoma jų veikla. Kita vertus, per 2015 m. devynis mėnesius 8 mokėjimo įstaigos gavo pajamų vien tik iš mokėjimo paslaugų teikimo veiklos arba jų gautos pajamos sudarė daugiau kaip 90 proc. visų pajamų.

Bendra per pastaruosius dvylika mėnesių atliktų mokėjimo operacijų apyvarta viršijo 1,98 mlrd. Eur. Palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, ji išaugo 32 mln. Eur, arba 1,6 proc. Mokėjimo operacijų apyvarta padidėjo dėl išaugusios 18 mokėjimo įstaigų veiklos apimtys, nors tuo pat metu 14 mokėjimo įstaigų mokėjimo operacijų apimtys sumažėjo, 6 mokėjimo įstaigos veiklos dar nevykdė. Kaip ir ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais, šią ataskaitinę datą mokėjimo įstaigų sistemoje dominavo kelios mokėjimo įstaigos – didžiausių pajamų (68 %) ir bendros mokėjimo operacijų apyvartos (72 %) dalį sudarė 3 mokėjimo įstaigų dalis. Palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, 3 didžiausių mokėjimo įstaigų apyvartos dalis nepakito, tačiau pajamų dalis sumažėjo 4 proc. punktais.

AB Lietuvos paštas per 2015 m. devynis mėnesius, kaip ir ankstesniais ataskaitiniais laikotarpiais, pagal suteiktų mokėjimo paslaugų apimtį užėmė vis dar reikšmingą visos mokėjimo įstaigų sistemos dalį – pajamos iš mokėjimo paslaugų teikimo veiklos sudarė 37 proc. visų mokėjimo įstaigų mokėjimo paslaugų pajamų, ši bendrovė atliko 42 proc. visų mokėjimo įstaigų bendros mokėjimo operacijų apyvartos. Palyginti su praėjusių metų atitinkamu laikotarpiu, šie santykiniai dydžiai sumažėjo atitinkamai 2 ir 1 proc. punktu.

VEIKLOS RIZIKĄ RIBOJANČIŲ REIKALAVIMŲ VYKDYMAS

Visos mokėjimo įstaigos vykde Lietuvos Respublikos mokėjimo įstaigų įstatyme (toliau – Įstatyme) nustatytą mokėjimo paslaugų vartotojų ar iš kito mokėjimo paslaugų teikėjo gautų lėšų apsaugos reikalavimą: šias lėšas atskyrė nuo kitų fizinių arba juridinių asmenų, kurie nėra mokėjimo paslaugų vartotojai, lėšų ir jas laikė kredito įstaigų sąskaitose. Ataskaitinę datą 8 mokėjimo įstaigos taikė ir kitą mokėjimo paslaugų vartotojų lėšų apsaugos būdą – buvo sudariusios laidavimo (garantijos) sutartis su draudimo bendrove ar kredito įstaiga šioms lėšoms apdrausti.

2015 m. spalio 1 d. visos mokėjimo įstaigos, turinčios mokėjimo įstaigos ribotos veiklos licencijas, vykde Įstatyme nustatytą mokėjimo operacijų sumos vidurkio (ne didesnis kaip 3 mln. Eur per mėn.) reikalavimą.

2015 m. spalio 1 d. visos mokėjimo įstaigos, turinčios mokėjimo įstaigos licencijas, vykde Įstatyme nustatytą minimalaus nuosavo kapitalo reikalavimą. Ataskaitinę datą bendras mokėjimo įstaigų nuosavo kapitalo dydis buvo 41,4 mln. Eur. Bendras nuosavo kapitalo poreikis (apskaičiuotas taikant vieną iš Lietuvos banko patvirtintą mokėjimo įstaigos pasirinktą metodą) minėtą datą sudarė 2,8 mln. Eur. Dėl gana mažų mokėjimo operacijų apimčių ir kitų finansinių duomenų, naudojamų skaičiuojant nuosavo kapitalo poreikio dydį, iš 26 mokėjimo įstaigų, kurioms privaloma vykdyti nuosavo kapitalo reikalavimą, 12 mokėjimo įstaigų nuosavo kapitalo poreikis neviršijo minimalaus Įstatyme nustatyto dydžio (20 tūkst. Eur). Pažymėtina, kad 21 mokėjimo įstaiga, apskaičiuodama nuosavo kapitalo poreikį, taikė B metodą, pagrįstą pastarųjų 12 mėn. mokėjimo operacijų sumos vidurkiu, 2 – C metodą, pagrįstą mokėjimo paslaugų pajamomis ir išlaidomis, ir 3 – A metodą, pagrįstą mokėjimo įstaigos pastoviosiomis išlaidomis.